

www.amu.edu.az

TƏBİB

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933-cü ildən çıxır

№-18 (1757) 31 oktyabr 2022-ci il

Böyük Elmi Şuranın yeni tədris ilində ilk iclası keçirilib

Rektor, professor Gəray Gəraybəyli: Tədris prosesi yalnız imtahandan ibarət olmamalı, tələbəyə nəzəri bilik verilməli, praktiki vərdiş aşılmalıdır

səh. 3

Prezident
təqaüdçülərinin
ATU-nu seçməsi
qürurvericidir

səh. 2

Stomatoloji Klinikada
şəhid və qazi ailələri
üçün aksiya
davam edir

səh. 5

Həssas qrupa aid
istedadlı gənclərin
təhsil xərcləri
qarşılanaçaq

səh. 5

Bakıda I Beynəlxalq süd vəzi xərcəngi konqresi keçirilib

Rektor Gəray Gəraybəyli: ATU və onun klinikalarında bu istiqamətdə maarifləndirmə işlərinə xüsusi diqqət yetirilir

səh. 2

Nə qədər ki Azərbaycan
var, onlar xatirələrdə
əbədi yaşayacaq

Azərbaycan Tibb Universitetində
tibb xidməti leytenantı, şəhid Adil
Əfəndiyevin xatirəsi anılıb

səh. 4

ATU-da Mülki müdafiə
qüvvələrinin hazırlıq
səviyyəsi yoxlanılıb

səh. 5

ATU-da Vətən müharibəsi qaziləri ilə görüş təşkil olunub

Dosent Zülfüqar Musabəyov: Azərbaycanın öz haqqı uğrunda mübarizə aparmağa qadir bir dövlət olduğunu dünyaya göstərdik

səh. 4

Bakıda I Beynəlxalq süd vəzi xərçəngi kongresi keçirilib

ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli: ATU və onun klinikalarında bu istiqamətdə maarifləndirmə işlərinə xüsusi diqqət yetirilir

Bakıda Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi, Azərbaycan Tibb Universiteti (ATU) və Azərbaycan Süd Vəzi Xəstəlikləri Assosiasiyasının (AS-VXA) təşkilatçılığı ilə I Beynəlxalq süd vəzi xərçəngi kongresi keçirilib. Tədbirin əvəlində torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqlik sükutla yad edilib.

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli kongresin açılış mərasimində onun əhəmiyyətindən söz açaraq süd vəzi xərçənginin çox ciddi icimai problem olduğunu bildirdi. Onun sözlərinə görə, dünya ölkələri üzrə statistika da bunu təsdiqləyir: "Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına görə, hər il bir milyondan çox yeni xəstəyə süd vəzi xərçəngi diaqnozu qoyulur. Bu patologiya xəstəlikdən ölüm hallarının təxminən 50 faizini təşkil edir. Son 20 ildə diaqnostika və müalicəsində əldə edilən inkişafa baxmayaraq, süd vəzi xərçəngi və ağırlaşmalarından vəfat edən xəstə sayı hələ də az deyil".

Xəstəliklə bağlı cəmiyyətdə kifayət qədər bilgi olmadığını vurğulayan rektor G. Gəraybəyli qeyd edib ki, Azərbaycan Tibb Universitetində və onun klinikalarında süd vəzi xərçəngi ilə bağlı maarifləndirmə işlərinə xüsusi diqqət yetirilir. Hər il bu ali təhsil ocağında süd vəzi xərçəngi ilə bağlı müxtəlif aksiyalar, konfrans və seminarlar, kütləvi tədbirlər keçirilir. Xüsusilə oktyabr ayında ATU-nun professor-müəllim heyəti, klinika-

larımızın həkimləri kütləvi informasiya vasitələrində, televiziya və radio kanallarında çıxış edərək maarifləndirmə aksiyasında aktiv iştirak edirlər.

Səhiyyə nazirinin müavini, professor İlqar Qasımov zəngin proqramı olan beynəlxalq kongresin aktual problemə həsr olunduğuna diqqət çəkib. Dünyada hər 8 qadından birinin bu xəstəliklə üzləşdiyini bildiren professor İ. Qasımov, ölkəmizdə onkoloji xəstəliklərin diaqnostikası, müayinə və müalicəsi üzrə aparılan işlər haqqında danışdı. Nazir müavini bu xəstəliyin müalicəsində erkən diaqnostikanın çox önəmli olduğunu vurğulayaraq,

bir məqamı qeyd etmək istərdim ki, ötən əsrin sonlarına nisbətə indi ölüm göstəricilərini stabilləşdirmək və 35-40 faizə qədər azaltmaq mümkündür. Bu da həmin sahədə ciddi innovativ işlərin, elmi tədqiqatların nəticəsidir".

Beynəlxalq Süd Vəzi Xərçəngi Xəstəlikləri Çalışma Qrupunun (Breast Health Working Group International - BHWGI) sədri, professor Atilla Soran bu toplantının tıbb elminin inkişaf potensialını və ölkələrin xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla gələcək üçün ən optimal və uyğun həllər tapılması, ölkələrdə elmi tədqiqatların genişləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirdi.

ATU-nun Onkoloji Klinikasının baş həkimi Nigar Mehdiyeva və kongresin əsas məqsədinin müasir sivilizasiyanın ən qorxunc xəstəliklərindən biri olan xərçəng

bu baxımdan maarifləndirmə tədbirlərinin xüsusi əhəmiyyət daşıdığını bildirdi.

ATU-nun Onkologiya kafedrasının müdiri, universitetin Onkoloji Klinikasının direktoru, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanov bu kongresi bütövlükdə Azərbaycan səhiyyə ictimaiyyəti üçün son dərəcə önəmli bir hadisə kimi qiymətləndirib. Qeyd edib ki, dünya üzrə onkoloqların söylərinə baxmayaraq, süd vəzi xərçənginə yoluxma və ölüm göstəriciləri ilbəil artır: "Ölüm göstəriciləri mütəxəssisləri qane etmir. Lakin

haqqında məlumatlılığın artırılması, diqqəti bu xəstəliyin qarşısının alınması, aşkar edilməsi və müalicəsinə yönəltməkdən ibarət olduğunu bildirdi. Həmçinin ölkələr arasında əməkdaşlığı gücləndirmək, onkoloji yardımda ən müasir diaqnostik və terapevtik prosedurların tətbiqini təşviq etməyin də əsas məqsədlər sırasında olduğunu söyləyib.

Qeyd edək ki, Beynəlxalq Süd Vəzi Xərçəngi Xəstəlikləri Çalışma Qrupu (BHWGI) ilə birgə keçirilən I Beynəlxalq süd vəzi xərçəngi kongresində 200-ə yaxın mütəxəssis iştirak edib.

ATU-nun rektoru beynəlxalq elmi konfransda çıxış edib

Bakı Dövlət Universiteti (BDU), ICESCO, İzmir Yüksək Texnologiya İnstitutu (Türkiyə) və Lahore Universitetinin (Pakistan) birgə təşkilatçılığı ilə, akademik Mirəli Axundovun anadan olmasının 120 ildinə həsr olunmuş "Biologiyada nailiyyətlər və çağırışlar" adlı 11-ci beynəlxalq elmi konfrans keçirilib.

Konfransın açılış mərasimində çıxış edən BDU-nun rektoru Elçin Babayev qeyd edib ki, konfransın "Biologiyada nailiyyətlər və çağırışlar" adlandırılması təsadüfi deyil. Ölkəmizdə dünya elminin tələblərinə cavab verən tədqiqatların aparılması, elmi-texniki potensialın inkişafı, eləcə də yüksəkəxtisaslı kadrların hazırlanması dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindədir.

İzmir Yüksək Texnologiya İnstitutunun rektoru Yusuf Baran bu konfransın böyük əhəmiyyətə malik olduğunu vurğulayıb. Yer üzündə yaşayın biologiya elmi ilə bağlı olduğunu bildiren Y. Baran qeyd edib ki, mühüm elmi problemlərin və çağırışların müzakirə edildiyi konfrans iştirakçı universitetlər arasında güclü əməkdaşlıqların da başlanğıcı olacaq.

Daha sonra Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli, Milli Məclisin deputatı, BDU-nun Genetika kafedrasının müdiri Kamilə Əliyeva, Molekulyar Biologiya və Biotex-

nologiyalar İnstitutunun direktoru İradə Hüseynova, Bolqarıstanın Mikrobiologiya İnstitutunun əməkdaşı Lyudmila Kabaivanova, Qazaxıstanın L. N. Qumilyov adına Avrasiya Milli Universitetinin Hüceyrə Biologiyası və Biotexnologiyaları İnstitutunun direktoru Rahmetkəji Bərsimbay və başqaları akademik Mirəli Axundovun biologiya elminin inkişafındakı xidmətlərindən, eləcə də biologiya elminin prioritet istiqamətləri, aktual problemlərindən danışdı, bu sahədəki bilik və bacarıqların optimallaşdırılması, habelə elmi əlaqələrin genişləndirilməsinin zəruriliyini vurğulayıblar.

19 xarici ölkədən, ölkəmizin bir çox ali təhsil müəssisələri və elmi-tədqiqat institutlarından olan tədqiqatçıların iştirakı ilə keçirilən tədbirdə çoxlu sayda məruzələr dinlənilib.

Prezident təqaüdcülərinin ATU-nu seçməsi qürurvericidir

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli 2022/2023-cü tədris ilində universitetə qəbul olunan Prezident təqaüdcüləri ilə görüşüb.

Rektor yüksək nəticələrə görə tələbələrə təbrik edərək, Prezident təqaüdüne layiq görülmələrinin onlar üçün həm qürur, həm də böyük məsuliyyət olduğunu bildirdi. O, gənclərin məhz Azərbaycan Tibb Universitetini seçməsinin ikiqat qürurlu olduğunu qeyd edib: "92 illik tarixi olan, zəngin təhsil ənənələrinə malik Tibb Universiteti hər zaman Azərbaycanca ali təhsil ocaqları arasında seçilməyi bacarıb. Hər il bizim universitetə onlarla qabaqcıl tələbə daxil olur, imtahanlarda yüksək bal toplamış tələbələr böyük

qismi ATU-nu seçir. Sizlərin gələcəkdə bu seçimi layiqincə doğruldacağınız, xalqımız, dövlətimiz üçün layiqli, peşəkər mütəxəssislər kimi yetişəcəyinizə əminəm".

Rektor G. Gəraybəyli daha sonra ATU-da tədris sistemi, təhsil proqramında yeniliklər barədə tələbələrə məlumat verib, onların universitetin ictimai həyatında aktiv iştirak etməyə çağıraraq, uğurlar arzulayıb.

Qeyd edək ki, 2022/2023-cü tədris ilində 23 nəfər Prezident təqaüdcüsü ATU-ya daxil olub.

Türkiyənin Azərbaycandakı təhsil müşaviri Ali Rza Altunel Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli ilə görüşüb. Görüşdə ATU-da təhsil prosesi haqda fikir mübadiləsi aparılıb.

Qonaq universitetimizdə tələbələr üçün yaradılmış şəraitə, o cümlədən yataqxanalarla maraqlanıb. Eləcə də Türkiyədən olan tələbələrımızlə görüşmək istədiyini bildirdi, onların bəzi istəklərini dilə gətirdi.

A. R. Altunel ATU-da tələbələrin yüksək səviyyədə təhsil almaları üçün ya-

akkreditasiyadan keçdiyini də nəzərə çatdırdı.

Rektor Gəray Gəraybəyli qonağı ATU-da keçiriləcək Zəfər Günü konsertinə dəvət edib.

Görüşdə ATU-nun Ümumi İşlər üzrə prorektorunu Nizami Adilov, Beynəlxalq

Əcnəbi tələbələrlə görüş ənənəsi bərpa edilir

Türkiyənin Azərbaycandakı təhsil müşaviri Ali Rza Altunel ATU-da görüşlər keçirib

radılmış şərait, universitetimizin maddi-texniki bazası, eləcə də tədris klinikaları və yataqxanalar barədə ətraflı məlumat verən professor Gəray Gəraybəyli, tədris proqramlarımızın beynəlxalq

əlaqələr şöbəsinin müdiri Müşfiq Orucov, Xarici tələbələrlə iş üzrə dekan Qorxmaz Əhmədov, Türkiyənin Azərbaycandakı təhsil müşavirinin köməkçisi Faiq Bayramov, ATU-dakı Türkiyəli Tələbələr Şurasının sədri Mehmet Tanış və türkiyəli tələbələr iştirak edirdi.

Qeyd edək ki, ATU-nun rektoru ilə görüşdən bir neçə gün sonra Ali Rza Altunel iştirakı ilə universitetimizdə toplantı keçirilib. Beynəlxalq əlaqələr

üzrə prorektor, dosent Orxan İsayev universitetdə təhsil alan əcnəbi tələbələr barədə məlumat verib, beynəlxalq əlaqələrimizdən söhbət açıb. Prorektor bildirdi ki, hazırda ATU-da dünyanın 50-yə yaxın ölkəsindən əcnəbi tələbə və rezidentlər təhsil alır. Bunların arasında say tərkibinə görə birinci yeri qardaş Türkiyədən olan tələbə və rezidentlər tutur. Pandemiya öncə belə görüşlərin tez-tez ke-

çirildiyini xatırladan O. İsayev bildirdi ki, bu tədbirlərin keçirilməsində məqsəd əcnəbi tələbələrin sosial problemlərini dinləmək və onları imkan daxilində aradan qaldırmağa çalışmaqdır.

Ali Rza Altunel günün bütün saatlarında səfirliyə müraciət edən hər bir tələbəyə müşavirlik tərəfindən yardım göstərildiyini diqqətə çatdırdı. Deyib ki, onların vətəndən kənarda rahat təhsil almaları və yataqxana ilə təminatı səfirliyin diqqət mərkəzindədir.

Müşavir əlavə edib ki, artıq ATU-da təhsil alan tələbələr heftənin 1, 3 və 5-ci günləri 24 saat ərzində, qalan günlər isə (bazar günü xaric) səhər saat

9-dan axşam 9-dək əsaslı kitabxananın xidmətindən yararlanılabırlar.

Tədris şöbəsinin müdiri, dosent Kamandar Yağubov, fakültə dekanları Səid Əhmədov və Fərəh Mədətli, həmçinin Xarici tələbələrlə iş üzrə dekan Qorxmaz Əhmədovun da qatıldığı toplantıda qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Bundan başqa, tələbələrə düşündürən suallar həm onlar, həm də müşavir tərəfindən cavablandırılıb.

Oktyabrın 25-də Azərbaycan Tibb Universitetinin Böyük Elmi Şurasının yeni tədris ilində ilk iclası keçirilib. İclası universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli açaraq, öncə Böyük Elmi Şura iclasının bir ay gecikməsi səbəbinə aydınlıq gətirib. Elm və Təhsil Nazirliyinin ali təhsil müəssisələrinin elmi şurası haqqında təsdiq etdiyi əsasnaməyə görə, köhnə tərkibdə olan şuranın 5 illik fəaliyyətinin başa çatdığını deyib. Bu əsasnaməyə uyğun olaraq, semestrin əvvəlindən fakültələrin elmi şuralarına və Böyük Elmi Şuraya yeni seçkilərin keçirildiyini, nəticədə elmi şuranın 68 nəfərdən ibarət yeni tərkibinin formalaşdığını vurğulayan rektor, yeni tərkibdə fəaliyyətə başlayan şura üzvlərini təbrik etdikdən sonra gündəlikdə duran məsələləri diqqətə çatdırıb.

sını "əla" qiymətlərlə başa vuranlar – 1239 nəfər (18.7%, keçən il 27.4%), "əla" və "yaxşı" qiymətlərlə – 3457 nəfər (52.2%, keçən il 55.5%), qarışıq qiymətlərlə – 1742 nəfər (26.3%, keçən il 14.8%) təşkil etmişdir. 176 nəfər (2.6%, keçən il 2.1%) "qeyri-kafi" almışdır ki, bunlardan da 151 nəfərin yalnız bir fəndən, 13 nəfərin 2 fəndən, 12 nəfərin isə 3 və daha artıq fəndən akademik borcu qalmışdır. Apellyasiya Komissiyasının

universitetin müvafiq qurumlarında diqqətlə öyrənilməsi söyləyib. Əminliklə bildirib ki, universitet kollektivi cari tədris ilində əvvəllər buraxılmış nöqsanları aradan qaldıraraq, tələbələrə aparılan tədris və tədris-metodik işi günün tələblərinə uyğun qurmağa çalışacaqdır.

Bundan sonra çıxış edənlər hesabat məruzəsində toxunulan məsələlərlə bağlı fikirlərini bölüşüblər. ATU-nun Apellyasiya Ko-

müllimlik təkə tələbəni sorğulamaqla məhdudlaşdır. Müəllim istiqamət verəndir, yol göstərəndir. Tələbəni sıxmaq, incitmək müəllimin məqsədi olmamalıdır. Bəzi müəllimlər indi də başqa bir yol tapıblar. Dərsə 10-15 dəqiqə gecikən tələbəni qayıb yazmaqla hədələyirlər. Ancaq nəzərə alınmalıdır ki, artıq tələbənin davamiyyətinə görə ayrılmış maksimal 10 bal ləğv olunub. İmtahanlar təkmilləşməlidir. Unutmamalıyıq

Böyük Elmi Şuranın yeni tədris ilində ilk iclası keçirilib

Rektor, professor Gəray Gəraybəyli: Tədris prosesi yalnız imtahandan ibarət olmamalı, tələbəyə nəzəri bilik verilməli, praktiki vərdiş aşılanmalıdır

Bundan sonra "Azərbaycan Tibb Universitetində 2021/2022-ci tədris ilinin yekunları və 2022/2023-cü tədris ilində universitet kollektivi qarşısında duran vəzifələr" barədə Tədris və müalicə işləri üzrə prorektor, professor Sabir Əliyevin hesabat məruzəsi dinlənilib.

Ənənəvi olaraq hər tədris ilinin başlanğıcında universitet dekanlıqlarının ayrı-ayrı kafedralarda attestasiya apardıqlarını vurğulayan S.Əliyev, kafedralarda təqvim planı, tədris proqramı, müəhazirə və məşğələ dərslərinin mətnləri, auditoriya fondu, laboratoriyaların və sillabusların hazırlıq səviyyəsinin geniş təhlil edildiyini bildirib. O, son illərdə universitetimizin beynəlxalq əlaqələrinin xeyli genişləndiyini də diqqətə çatdıraraq, tədris ilinin başlanğıcında rektor, professor Gəray Gəraybəylinin rəhbərliyi ilə ATU-nun nümayəndə heyətinin "Magna Charta Universitatum" – Dünya Universitetlərinin Böyük Xartiyasının qəbulunun yubileyinə həsr edilmiş təntənəli tədbirdə, həmçinin Qazaxıstanın Almatı şəhərində təhsilin keyfiyyətinin təmin edilməsi üzrə VI Mərkəzi Asiya Beynəlxalq Forumunda iştirakı haqda şura üzvlərinə məlumat verib.

Universitet kollektivinin hesabat ilində öz üzərinə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirdiyini söyləyən prorektor, tədris, tədris-metodik, elmi-tədqiqat, gənc nəslin milli zəmində tərbiyəsi, universitetin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi və yenidən qurulması istiqamətində görülən işlərdən ətraflı söhbət açıb. Həmçinin universitetin elmi-tədqiqat hissəsinin də xeyli məhsuldar işlədiyini deyib: "Universitetin nəzdində 3 elmlər doktoru, 3 fəlsəfə doktoru üzrə dissertasiya şuraları fəaliyyət göstərməkdədir. Bu dissertasiya şuralarının ixtisaslar üzrə keçirilən elmi seminarlarının tərkibləri hazırlanmış və təsdiq edilmişdir. Dissertasiya şuralarında müxtəlif istiqamətlər üzrə birləşmiş dissertasiya şuraları yaradılmış və müdafiəsi keçirilmişdir. Bu dövrdə əməkdaşlarımızdan 24 nəfərin dosent elmi adının təsdiqi üçün AAK qarşısında vəsadət qaldırılmışdır. Universitet əməkdaşlarının elmi-tədqiqat işləri "Əhəlinin sağlamlığının qorunması" proqramına müvafiq olmaqla 3 elmi istiqamət, 9 problem üzrə yerinə yetirilmişdir.

Elmi işlərin nəticələrinə görə, universitetin əməkdaşları tərəfindən 17 monoqrafiya (13-ü res-

publikada, 4-ü xaricdə), 16 dərslik, 21 dərs vəsaiti, 3 kitabça və sorğu ədəbiyyatı, 3 elmi əsərlər məcmuəsi, 18 metodik ədəbiyyat dərc edilmişdir. Universitetin əməkdaşları xaricdə 616, eləcə də respublikamızın dövrü mətbuatında 992 elmi iş çap etdirmiş və müntəzəm olaraq çıxışlar etmişlər. 2021-ci ildə 4 ixtiraya görə Avrasiya patenti və 4 ixtiraya görə Azərbaycan patenti alınmışdır".

Hesabat məruzəsində istər universitet klinikalarında, istərsə də Bakı şəhərinin tibb müəssisələrində yerləşən klinik kafedraların professor-müəllim heyətinin respublika əhalisinə yüksək ixtisaslı praktiki səhiyyə xidməti göstərməsi də öz əksini tapıb. Qeyd olunub ki, universitetin Tədris Terapevtik, Tədris Cərrahiyyə və Stomatoloji klinikaları təsərrüfat hesablı, Onkoloji klinika isə dövlət büdcəsindən maliyyələşməklə əhəliyə yüksək ixtisaslı müalicə, müalicə-diaqnostik və konsultativ tibbi xidmətlər göstərmişdir.

Çıxışında əməkdaşların, həmçinin aztəminatlı tələbələrin maddi vəziyyətinin universitet rəhbərliyinin diqqət mərkəzində olmasına, eləcə də tədris binalarında təmir işlərinin görülməsinə toxunan prorektor, diqqəti daha çox keçən tədris ilinin payız və yaz semestrələrinin imtahan sessiyalarının nəticələrinə yönəldib: "2021/2022-ci tədris ilinin yaz semestrinin imtahan sessiyasının başlanğıcından 25 nəfər akademik məzuniyyətdə olmuşdur. Yaz semestrində öz ərizələrinə görə 13 tələbə universitetdən xaric edilmişdir. Beləliklə, 6614 tələbə imtahana buraxılmış, 275 nəfər imtahanda iştirak etməmişdir. İmtahan verməli olanlardan 6438 nəfəri bütün imtahanlardan müvəffəq qiymətlər alaraq, sessiyaya başa vurmuşdur (97.3%, keçən il 97.9%). İmtahan sessiya-

fəaliyyətindən də danışan prorektor keçən il test üsulu ilə imtahan zamanı bir sıra kafedraların işində çatışmazlıqların əsasən test suallarının və cavablarının uyğunsuzluğu şəklində özünü göstərdiyini, bunun isə tələbələrin fakültə dekanlıqlarında fəaliyyət göstərən apellyasiya komissiyaları müraciəti ilə nəticələndiyini diqqətə çatdırıb. Eyni zamanda Apellyasiya Komissiyasının işinin keyfiyyətinin artırılması, üzvlərin əmək fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə təkliflərini şura üzvləri ilə bölüşüb.

Hesabat xarici ölkələrdən universitetimizdə təhsil almaq üçün

müraciət edən tələbələrin sayının ildən-ilə artdığı vurğulanıb. Qeyd edilib ki, Xarici tələbələr iş üzrə dekanlığın yerinə yetirdiyi vacib işlərdən biri də tələbələrin Bakı şəhərində müvəqqəti yaşamaq hüququnu təmin etmək üçün Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti ilə sıx əlaqə saxlayaraq, onların qeydiyyatını təşkil etməkdən ibarətdir. Bununla yanaşı, tədris ili ərzində tələbələrin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması universitetin rektoru və Xarici tələbələr iş üzrə dekanlığın diqqət mərkəzində olub.

S.Əliyev çıxışının sonunda bir sıra kafedra müdirləri və kafedraların ayrı-ayrı əməkdaşlarının tədris təşkil, dərs cədvəlinin optimal tərtib olunması, ayrı-ayrı fənlərə ayrılan dərs yüklərinin artırılması, fənnin semestr ərzində tədris ardıcılığı və s. məsələlər üzrə universitet rəhbərliyinə müraciət etdiklərini, həmin müraciətlərin

missiyasının sədri, professor Eldar Qarayev komissiyanın fəaliyyəti haqqında şura üzvlərinə məlumat verərək, müraciətlərin artmasının səbəbini daha çox proqramla testlərin düz gəlməməsi ilə əlaqələndirib. Bu uyğunsuzluğu aradan qaldırmaq üçün kafedralar üzrə ekspertlərin yerində yoxlamalar aparmasını və proqramla uyğun gəlməyən testlərin bazadan çıxarılmasını təklif edib.

I Mamalıq ginekologiya kafedrasının müdiri, professor Elmira Əliyeva, Travmatologiya və ortopediya kafedrasının müdiri, dosent Cəfər Nəsirli də elmi şurada çıxış edərək, apellyasiya şikayətinə səbəb olan test sualları ilə bağlı fikirlərini diqqətə çatdırıblar. Test suallarının hazırlanmasına məsuliyyətlə yanaşılmasına baxmayaraq, bu sahədə müəyyən nöqsanların olduğunu da söyləyiblər.

Hərbi tibb fakültəsinin tələbə dekanı Əli Sultanzadə isə çıxışında imtahan zamanı tələbələrin qar-

ki, imtahan tədris prosesinin yalnız bir hissəsidir. Ona görə də bütün tədris prosesi təkə qiymətləndirmədən, imtahandan asılı ola bilməz. Tələbəyə nəzəri bilik verilməli, praktiki vərdiş aşılanmalıdır".

Rektor bəzi hallarda müəllimlərin imtahanın gedişinə təsir göstərmək cəhdlərinə də toxunub: "Elə müəllimlər var ki, tələbəyə vədlər verirlər. Onu arxayın salırlar ki, kömək edəcəklər. İmtahana özlərinin tərtib etdiyi testlərin düşəcəyini düşünürlər. Bir daha xatırladıram ki, hər semestrde kafedralardan yeni testlər tələb ediləcək. Ancaq bu heç də o demək deyil ki, imtahana mütləq həmin testlər düşəcək. Bizim illər ərzində formalaşmış kifayət qədər geniş test bazamız var. Test mərkəzində də testoloqlarımız çalışır. Özümüz o testləri mövzunu saxlamaq şərti ilə dəyişəcəyik. Tələbəyə verilən testlərə imtahana düşən testlər eyni olmamalıdır".

Beynəlxalq akkreditasiyadan keçdikdən sonra universitetimizə xarici tələbələrin daha çox maraq göstərməsinə diqqət çəkən rektor, məhz bu baxımdan ingilis dili müəllimlərinə tələbatın artdığını vurğulayıb. Müəllimlərin ingilis dili bilgilərini təkmilləşdirmək məqsədilə bu yaxınlarda növbəti kursların açılacağını söyləyən rektor, gələcəkdə tədrisin növbəli ola biləcəyini də şura üzvlərinin nəzərinə çatdırıb.

Professor G.Əliyev yekun nitqində nizam-intizam məsələsini önə çəkərək, əməkdaşla universitet arasında imzalanən müqavilənin şərtlərini xatırladı. Bu məsələdə kafedra müdirlərinin xüsusi cavabdehlik daşdığını bildirib və müqavilə şərtlərini pozan əməkdaşlar barəsində ciddi tədbirlər görüləcəyi haqda xəbərdarlıq edib.

Hesabat məruzəsinə dair müzakirələr bitdikdən sonra digər məsələlərə də baxılıb. Patoloji fiziologiya kafedrasının professoru, AMEA-nın müxbir üzvü Yaqub Məmmədov, Qulaq, burun, boğaz xəstəlikləri kafedrasının professoru Əzizəgə Talişinskini (ikinci müddətə) və Uşaq cərrahlığı kafedrasının professoru Çingiz Quliyevi (ikinci müddətə) məsləhətçi-professor vəzifəsinə seçən elmi şura, elmlər doktoru işlərinin mövzusunun və elmi məsləhətçisini, elmi adları təsdiqləməklə öz işini yekunlaşdırıb.

ATU-da Vətən müharibəsi qaziləri ilə görüş keçirilib

Dosent Zülfüqar Musabəyov: Azərbaycanın öz haqqı uğrunda mübarizə aparmağa qadir bir dövlət olduğunu dünyaya göstərdik

Oktyabrın 20-də Azərbaycan Tibb Universitetində "44 günlük dastan" layihəsi çərçivəsində Vətən müharibəsi qaziləri ilə görüş keçirilib. Azərbaycan Respublikası Gənclər Fondu, Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqı, "Böyük Qayıdış" Gənclər Təşkilatının birgə təşkilatçılığı, ATGT-nin əməkdaşı Eldar Qurbanovun aparıcılığı ilə baş tutan tədbirdə əvvəlcə şəhidlərimizin xatirəsi yad edilib və dövlət himnimiz səsləndirilib.

Üçün tapşırıqlar verdiyini də diqqətə çatdıran prorektor, Azərbaycan Tibb Universitetində tələbələrə ayrı-ayrı fənlərin tədrisi ilə yanaşı, onlarda vətənə məhəbbət hissini daha da qüvvətləndirmək, vətənpərvərliyin məzmununu düzgün çatdırmaq üçün tədbirlər görüldüyünü, bu istiqamətdə maraqlandırmə, təbliğat işlərinin həyata keçirildiyini söyləyib.

O, çıxışının sonunda "müqəddəs bayrağımızı işğaldan azad

mus torpaqları işğaldan azad edirdilər. Ona görə də qürur yerimiz olan şəhidlərimizi və qazilərimizi heç zaman unutmamalıyıq".

Tədbirdə ATGT-nin əməkdaşı, "ON1000" proqramının rəhbəri Rəfət Rüstəmov və ATU-nun tələbəsi Lamiyə Yusifova da çıxış edərək, Azərbaycan xalqının 2020-ci ilin 27 sentyabr səhərini Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müraciəti ilə açdığını xatırladıblar. Bildirilib ki, bu çıxış Qarabağa gedən 44 günlük yolun başlanğıcı idi. Çıxışlarda xalqımıza döyüş meydanında tökülən qanlar hesabına qələbə sevinci yaşadan şəhidlərimizin ruhuna böyük sayğı, qazilərimizə sonsuz məhəbbət ifadə olunub.

Bundan sonra 44 günlük Vətən müharibəsindən döyüş kadrlarını, xalqımızın qələbə ovqatını özündə əks etdirən videoçarx nümayiş etdirilib və söz görüşün qəhrəmanlarına verilib. Vətən müharibəsi qazisi Əhliyə Mehdiyev şəhidlərimizə Allahdan rəhmət, qazilərimizə şəfa, bu gün səngərdə düşmənlə üz-üzə, göz-gözə dayanan qəhrəman əsgər və zabitlərimizə cəsarət diləyərək, I Qarabağ müharibəsində rəşadətli döyüşən igid oğullarımızın adlarını da ehtiramla çəkib, qəhrəmanlığın irsən keçdiyini deyib. II Qarabağ müharibəsinin başlanğıcında məşhurlaşan

edilmiş şəhər və kəndlərimizdə qaldıran sızsiniz" - deyərək, tələbələrimizlə görüşə gələn igid qazilərə, o cümlədən tədbirin təşkilatçılığına təşəkkürünü bildirib, hər kəsə cəsarət diləyərək, uğurlar arzulayıb.

"Böyük Qayıdış" Gənclər Təşkilatının icraçı direktoru Nail Şükürov artıq iki ildir ki, Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqı ilə vətənpərvərliyin təbliğinə dair birgə kütləvi tədbirlər hazırladıqlarına diqqət çəkib. Onun sözlə-

ATU-nun Tərbiyə işləri üzrə prorektoru, dosent Zülfüqar Musabəyov giriş nitqi ilə çıxış edib. Tədbir iştirakçılarını universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəylinin və öz adından salamlayan prorektor, gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunmasında qəhrəman qazilərimizlə keçirilən görüşlərin xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıb. Bildirib ki, 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın öz haqqı uğrunda mübarizə aparmağa qadir güclü bir dövlət olduğu bütün dünyaya göstərildi. O, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin başçılığı ilə əldə olunan şanlı qələbədə Azərbaycan Tibb Universitetinin də payının olmasından qürurla danışdı: "Bildiyiniz kimi, Tibb Universitetində hərbi həkim kadrları yetişdirilir. Hərbi həkimlik şərəfli bir peşədir. Çünki müharibədə ilk olaraq onlar öz həyatlarını risk altına ataraq yaralıları qulluq edirlər. Fəxərlə demək istəyirəm ki, 44 günlük Vətən müharibəsində döyüş meydanında qəhrəmanlıq göstərən tibb xidməti işçilərinin böyük əksəriyyəti Azərbaycan Tibb Universitetinin məzunları olub. Bundan əlavə, Vətən müharibəsi günlərində və sonrakı müddətdə qazilərimiz ATU-nun klinikalarında müalicə alıblar. Onların öz sağlamlıqlarına qovuşması üçün həkimlərimiz böyük fədakarlıqla çalışıblar".

Universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəylinin bu günlərdə Tədris Cərrahiyyə Klinikasında müalicə alan qazilərimizi növbəti dəfə ziyarət etdiyini, müalicənin gedişi ilə maraqlandığını, tibbi xidmətin yüksək səviyyədə aparılması

rinə görə, ötən il 10 ali təhsil müəssisəsində qazilərimizlə gənclərimizin görüşləri təşkil olunub və təxminən 1500 gənçə əhatə edib. Bu il isə 8 noyabr Zəfər Gününə qədər 15 ali təhsil və orta ixtisas məktəbində tələbə-gənclərimizin qazilələrlə görüşlərinin təşkili nəzərdə tutulub: "Məqsəd odur ki, qəhrəman qazilərimizi gənclərə daha yaxından tanıdaq. Belə görüşlərin təşkili üçün növbəti təşəbbüsləri gənclərimizin özlərindən gözləyirik. Müharibə vaxtı həyəcanla cəbhədən xəbərlər gözlədiyimiz günlərdə bu qarşılaşmalar, şəhadətə qovuşan şəhidlərimiz oba-oba, kənd-kənd həsrətində olduq-

"90-cı illərdə işğal olunmuş torpaqlarımızdan qundaqda çıxan körpələrimiz Qarabağa əllərində avtomat, tank üstündə qayıtdılar" deyimini də qürurla yada salıb. Eyni zamanda bu görüşdə iştirak edən qəhrəman qazilərimiz Aslan Cəfərov, Cavid Həsənov, İlqar Nurməmmədov və Şəmsəddin Qurbanovun şərəfli döyüş yolundan söhbət açıb.

Tələbə auditoriyasında çıxış edən qazilərimiz onların çoxsaylı suallarını da cavablandıraraq, acılı-şirinli xatirələrini, ən çox yadlarında qalan döyüş epizodlarının təəssüratlarını bölüşüblər.

Azərbaycan Tibb Universitetində Milli Kino Mərkəzinin, "Qazax" Xeyriyyə İctimai Birliyinin və ATU-nun birgə təşkilatçılığı ilə tibb xidməti leytenantı, şəhid Adil Əfəndiyevin anım mərasimi keçirilib. Mərasim Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsinin yad edilməsi ilə başlayıb.

Nə qədər ki Azərbaycan var, onlar xatirələrdə əbədi yaşayacaq

Azərbaycan Tibb Universitetində tibb xidməti leytenantı, şəhid Adil Əfəndiyevin anım mərasimi keçirilib

Azərbaycan Dövlət Himni səsləndirildikdən sonra Milli Kino Mərkəzinin rəhbəri Kəməllə Musayeva çıxış edib. Adil Əfəndiyevin keçdiyi həyat və döyüş yolundan danışdı, onun Füzuli və Xocavəndin azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə çoxsaylı yaralıları yardım etdiyi və təxliyəsi ilə məşğul olduğunu bildirdi. K.Musayeva qeyd edib ki, A.Əfəndiyev Tuğ kəndi istiqamətində gedən döyüşlərdə yaralanan komandiri, polkovnik-leytenant Anar Əliyevi döyüş zonasından çıxararkən qəhrəmancasına şəhid olub.

"Qazax" Xeyriyyə İctimai Birliyinin sədri, professor İlham Pirməmmədov çıxışında Qazax və Ağstafa şəhid ailələrini həmişə diqqət mərkəzində saxladıklarını bildirib, şəhidlərin çoxsaylı anım tədbirləri keçirdiklərini nəzərə çatdırıb: "Vətən uğrunda şəhid olanlardan biri də Qazaxda dünyaya göz açmış Adil Əfəndiyevdir ki, onun da xatirəsini digər şəhidlər kimi yad edirik. Mənim həmişə xaricdə yaşayan soydaşlarımızla əlaqəm olur. Onlarla söhbət edəndə deyirlər ki, müharibədən öncə yaşadıkları ölkədə bizə ərazisi işğal olunmuş xalq kimi baxıblar. Amma iki ildir ki, Adil Əfəndiyevin tim-salında şəhidlərimiz, qazilərimiz, müharibə iştirakçılarımız bizə qürur yaşadır. Xalqımız torpaqlarımızı erməni işğalçılarından azad edən qəhrəmanlarımızı heç vaxt unutmayacaq".

ATU-nun Hərbi tibb fakültəsinin kafedra müdiri, tibb xidməti polkovnik-leytenantı, A.Əfəndiyevin müəllimi olmuş Şahin Süleymanov qəhrəman məzunumuzun universitetdə təhsil aldığı müddətdə əla qiymətlərlə oxuduğunu, nizam-intizamlı olduğunu, xidmət etdiyi hərbi hissədə nümunəvi hərbi həkim kimi Vətən qarşısında vicdanla xidmət göstərdiyini bildirdi: "Universitet rəhbərli-

yi həmişə şəhidlərimizin xatirəsinə ehtiramla yanaşır, onların ailə üzvləri ilə daim əlaqə saxlayır. Adil Əfəndiyevin xatirəsi də hər birimiz üçün əzizdir. Hərbi tibb fakültəsinin mühazirə zallarından birinə şəhidimizin adı verilib. Rektor, professor

Gəray Gəraybəylinin göstərişi ilə universitetin ərazisində şəhid olan məzunlarımızın xatirəsinə abidə inşa edilib. Əksər rəsmi tədbirlərimiz həmin abidənin önündən başlayır".

Tədbir zamanı Milli İncəsənət Gimnaziyasının şagirdləri şəhidlə bağlı kompozisiyalar nümayiş etdiriblər. Onların ifası alqışlarla qarşılanıb.

Çıxış edənlərdən İsmayıl

Novruz, Humay Musayeva, Nazlı Yazar, Həlimət Sultanova, şəhidin tələbə yoldaşları A.Əfəndiyevin və digər şəhidlərimizin qəhrəmanlıqlarından söhbət açıb, şeirlər səsləndiriblər.

Şəhidin anası Afət Əhmədova tədbirin təşkilatçılığına, o cümlədən ATU-nun rəhbərliyinə ailəsi adından təşəkkürünü bildirdi. Adilin savadlı, sakit, diqqətli, mehriban bir övlad olduğunu qeyd edib: "Mən bir ana kimi Adillə istər sağlığında, istərsə də şəhid olandan sonra həmişə fəxr etmişəm. O, 30 il işğal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsinin iştirakçılarından biri oldu. Şəhidlərimiz tarix yazdılar. Onlar dünya xalqları qarşısında başımızı uca etdilər. Bilirsiniz ki, Adil Xocavəndin Tuğ kəndi işğalçılardan azad edilən zaman yaralı komandirinin həyatını xilas edərək şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Mən Adilin şəhid olduğu yerlərdə oldum. Orada keçirdiyim hissləri ifadə etmək olduqca çətindir. Torpaqlarımıza tökülən qanlar cənnət qoxuyurdu. Cənnət Qarabağı geri qaytardı, qayıdan torpağın qayıtmayan oğulları. Onlar Xocalı qətliamının və minlərlə günahsız soydaşımızın tökülən qanının qisasını aldılar. Nə qədər ki müstəqil Azərbaycanımız var, onlar da xatirələrdə əbədi yaşayacaq".

Qeyd edək ki, tədbirdə ATU-nun Tədris və müalicə işləri üzrə prorektor, professor Sabir Əliyev, Tərbiyə işləri üzrə prorektor, dosent Zülfüqar Musabəyov, Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri, dosent Cahangir Qasimov, universitetin əməkdaşları iştirak edirdilər.

Tədbir çərçivəsində şəhidlərimiz, o cümlədən Adil Əfəndiyev haqda kitablar və müxtəlif mətbu orqanlarda işıq üzü görmüş məqalələr də nümayiş olunurdu.

Stomatoloji Klinikada şəhid və qazi ailələri üçün aksiya keçirilir

Oktyabrın 27-dən etibarən Azərbaycan Tibb Universiteti'nin Tədris Stomatoloji Klinikasında şəhid və qazi ailələrinin üzvləri üçün aksiyaya start verilib.

Klinikanın direktoru Mahir Səfərovan özərlinə görə, aksiyaya cərcivəsində ödənişsiz stomatoloji müayinələr və müalicə aparılır: "Klinikanın tədris bazasında həkimlərimiz tərəfindən şəhid və qazi ailələrinin üzvlərinə lazımi tibbi xidmətlər göstərilir. Aksiyaya cərcivəsində pulsuz müayinələrlə yanaşı, xəstələrə hər növ stomatoloji yardım göstərilir – dişlərin kompüter tomoqrafiyası, plomb qoyulması, müalicəsi, dişin çıxarılması kimi stomatoloji prosedurlar aparılır. ATU-nun Stomatoloji Klinikasının kollektivi müharibə qəhrəmanları və onların ailə üzvlərinin tibbi problemlərinə daim diqqət və qayğı ilə yanaşır". Şəhid və qazi ailə üzvləri

ri üçün stomatoloji aksiyaya 2 həftə davam edəcək. Bu aksiyaya Vətən müharibəsi qəhrəmanlarına sosial qayğının gücləndirilməsi işinə ATU-nun növbəti töhfəsidir.

Azərbaycan Tibb Universiteti'nin İntizam Komissiyasının iclası keçirilib. İclasda ATU-nun Tərbiyə işləri üzrə prorektor, İntizam Komissiyasının sədri, dosent Zülfüqar Musabəyov çıxış edərək son dövrlərdə tələbələrin ictimai yönümdə inkişafının təmin edilməsi məqsədilə reallaşdırılan layihələr barədə danışdı, Həmçinin tələbələrin nizam-intizamının təmin olunması sahəsində aparılan işlərdən söz açdı.

ATU-nun İntizam Komissiyasının iclası olub

Prorektor Z.Musabəyov daha sonra iclasın gündəliyi ilə iştirakçıları tanış edib. Qeyd olunub ki, 218 R-1b qrupun nümayəndəsi Tağıyeva Leyla Mehman qızı tələbə yoldaşı Süleymanova Ülviyyə Paşa qızı tərəfindən təhqir edilməsi və ona fiziki xəsarət yetirilməsi ilə əlaqədar tədbir görülməsi üçün fakültə rəhbərliyinə müraciət edib. Bundan əlavə, həmin tələbənin təhsil aldığı qrupun 7 tələbəsi də hadisə ilə bağlı tədbir görülməsi xahişi ilə rektora ərizə yazıb. Məsələ ilə əlaqədar II Müalicə-profilaktika fakültəsinin dekanı, dosent İ.Məhərrəmbəyli də hadisə ilə bağlı tərtib edilən aktı əlavə etməklə, rektora təqdimatla müraciət edib. İntizam Komissiyasının iclasında həmin təqdimata baxılıb, məsələnin detalları müzakirə olunub. Nəticədə, öz nələyi hərəkatları ilə universitetin daxili intizam qaydalarını kobud surətdə pozmuş II Müalicə-profilaktika fakültəsinin 5 kurs tələbəsi Ülviyyə Süleymanovaya komissiyaya üzvləri tərəfindən şiddətli töhmət elan olunmasına dair qərar verilib. Eyni zamanda, növbəti xoşagəlməz hadisə baş verəcəyi təqdirdə, həmin tələbənin universitetdən xaric olunacağına dair xəbərdarlıq da edilib.

"Zəfərə gedən yol - şəhidlər və şahidlər"

FHN-in Akademiyasında Zəfər Gününə həsr olunmuş tədbir keçirilib

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasında Zəfər Gününə həsr olunmuş "Zəfərə gedən yol - şəhidlər və şahidlər" adlı tədbir keçirilib. Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirdə Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

bitlərimizin, qazılarımızın qanı və canı bahasına işğaldan azad edildiyini vurğulayan B.Salayev tarixi Zəfərin daha qüdrətli Azərbaycan üçün möhkəm bünövrə olduğunu söyləyib. Milli Məclisin deputatı Aqil Abbas Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsində qüdrətli Azərbaycan Ordusunun qazandığı tarixi

Daşdəmirova çıxışı edərək şəhid ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə rəhbərliyinə minnətdarlığını bildirib. Vətənin qorunmasının hər bir vətəndaşın müqəddəs vəzifəsi olduğunu vurğulayan G.Daşdəmirova şəhid Elzarla bağlı xatirələrini bölüşüb.

Sonra Azərbaycan Tibb Universiteti'nin "Təbib" qəzetinin baş redaktoru, 44 günlük Vətən müharibəsi qazisi Məğrur Əli Polad çıxışı edərək, əsgər və zabitlərimizin döyüşlərdəki qəhrəmanlıqlarından danışdı, illər ötdükcə bu tarixi qələbəmizin möhtəşəmliyinin daha da dərinə dərk ediləcəyini vurğuladı. O, ATU-nun Vətən müharibəsindəki şəhid meşuarlarını yada salıb, onların xatirəsinə abidə ucaldıldığını, şəhid ailə üzvləri və müharibə iştirakçısı əməkdaşların rektor, professor Gəray Gəraybəyli başda olmaqla, universitet rəhbərliyinin daim diqqət mərkəzində olduğunu nəzərə çatdırdı.

Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin mənsubu, qazi İlqar Cahangirov, Suraxanı Rayon İH rəsmisi, Vətən müharibəsi iştirakçısı Elmar Hüseyinov döyüş yolundan danışdı, müharibə xatirələrindən söz açdı.

Tədbirdə şəhid ailələrinin üzvləri, FHN Akademiyasının professor-müəllim heyəti və kursantları iştirak ediblər.

qələbənin əhəmiyyətindən söz açaraq həmin qələbədə payı olan qəhrəman oğullarımızla bu gün hər birimizin qürur duyduğunu bildirdi. Şəhid ailələrinə və qazilərə dövlət tərəfindən göstərilən diqqət və qayğıdan danışdı, Vətən müharibəsindəki qəhrəmanların xatirələrini yada salıb, onların xatirəsinə abidə ucaldıldığını, şəhid ailə üzvləri və müharibə iştirakçısı əməkdaşların rektor, professor Gəray Gəraybəyli başda olmaqla, universitet rəhbərliyinin daim diqqət mərkəzində olduğunu nəzərə çatdırdı.

Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin mənsubu, qazi İlqar Cahangirov, Suraxanı Rayon İH rəsmisi, Vətən müharibəsi iştirakçısı Elmar Hüseyinov döyüş yolundan danışdı, müharibə xatirələrindən söz açdı.

Tədbirdə şəhid ailələrinin üzvləri, FHN Akademiyasının professor-müəllim heyəti və kursantları iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan FHN Akademiyasının rəisi, general-mayor Baba Salayev bildirdi ki, 27 sentyabr 2020-ci ildə işğalçı Ermənistanın növbəti təxribatına cavab olaraq şanlı Azərbaycan Ordusu 44 günlük Zəfər yürüşü ilə ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. Silahlı Qüvvələrimiz torpaqlarımızın düşməndən təmizlənməsi uğrunda rəşadətli mübarizə apardı, böyük tarixi Qələbəyə imza atdı. Torpaqlarımızın qəhrəman şəhidlərimizin, əsgər və za-

diabetik nefropatiya mövzusunda danışımağa qərar verdik". O, diabetik nefropatiyanın - şəkərli diabetdən qaynaqlanan böyrəkdə struktur (mezengial) genişlənmə, bazal membranda qalınlaşma, qlomeruloskleroz və funksional dəyişikliklər (albuminuriya və irəliləyən böyrək çatışmazlığı) toplusu olduğunu diqqətə çatdırıb. Eyni zamanda diabetik nefropatiyanın epidemiologiyası, patogenezini, hemodinamik mexanizmi haqqında məlumat verib. Xəstəliyin diaqnozistikasında və laborator müayinələrində ehtimal edilən dəyişikliklərdən, diqqəti daha çox risk faktorlarına, müalicədəki yeniliklərə yönəlib. Onun sözlərinə görə, fiziki aktivlik və tütün məhsullarından imtina da diabetik nefropatiyanın müalicəsinə müsbət təsir göstərən amillərdəndir. Həmçinin düzgün qidalanmanın xüsusi əhəmiyyəti var: "Zülalın azaldılması ilə hiperfiltrasiyanın qarşısı alınır. İdeal günlük zülal qəbulu 0,8 qram, günlük natrium qəbulu 2 qramdan az olmalıdır".

Rezidentlər üçün növbəti seminar baş tutub

ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasında ənənəvi seminarlar davam edir. Oktyabrın 14-də "Diabetik nefropatiya" mövzusunda növbəti seminar keçirilib.

Mühazirədən öncə klinikanın rezidentlər üzrə məsul şəxsi, Uşaq cərrahlığı kafedrasının assistenti Namiq Xəlilov və universitetin Rezidentura və magistratura şöbəsinin müdiri, professor Mələhət Sultanova çıxışı edərək müzakirəyə çıxarılan mövzunun aktuallığından söhbət açdı. Onlar bu sahə üzrə aparıcı mütəxəssis, III Daxili xəstəliklər kafedrasının assistenti və hemodializ bölümünün rəhbəri Barat Yusubovun adçıxılacaq mövzuda mühazirəsinin rezidentlər üçün faydalı olacağını vurğulayıblar.

Seminarın təşkilatçılarına təşəkkürünü bildiren B.Yusubov, böyük bir elm dəryası olan nefrologiyadan niyə məhz "Diabetik nefropatiya" mövzunu seçdiyinə aydınlıq gətirib. Rezidentlərə müraciətlə qeyd edib ki, hansı sahədə işləməyinizdən asılı olmayaraq, qəbulunuza gələn xəstələrin ən azı 20-30 faizi bu xəstəlikdən əziyyət çəkən insanlar olacaq və yaxud şəkərli diabet fonunda hansısa patologiya ilə rastlaşacaqsınız: "Çünki bu, əsrimizin bəlasıdır və artmaqda davam edir. Ona görə də sizə daha çox faydası dəyəcəyini düşünərək,

Məruzəçi bildirib ki, şəkərli diabet xəstələrində aterosklerotik ağırlaşmalara digər xəstələrlə müqayisədə 2-4 dəfə artıq rast gəlinir. Səbəbi isə bu xəstələrdə daha çox rast gəlinən dislipidemiya: "Diabetin aşkarlandığı andan lipid profili yoxlanılmalıdır. Statin başlanarsa, müalicədən öncə QC transaminazlara baxılmalı və 3 ay sonra kontrol olunmalı, müalicə sonrası QC transaminazları normalın yuxarı sərhədindən 3 dəfə və daha çox artarsa, dərman kəsilməlidir". Mühazirə zamanı o da vurğulanı ki, bütün növ diabet xəstələrində nefropatiyanın qarşısını almaq və ya yaranmış zədələnmənin progressivləşməsinin regressiyası üçün mütləq şərtlərdən biri də optimal qlükemik kontroludur. Bundan əlavə, arterial təzyiqin nəzarətdə saxlanılması da diabetik nefropatiya riskini azaldır.

Həssas qrupa aid istedadlı gənclərin təhsil xərcləri qarşılanacaq

Azərbaycan Respublikası Gənclər Fondu və Azərbaycan Tibb Universiteti Tələbə Gənclər Təşkilatı tərəfindən sosial həssas əhali qrupuna aid olan istedadlı gənclərin təhsil xərclərinin qarşılanması məqsədilə növbəti müsabiqə elan edilib.

Bu münasibətlə oktyabr 24-də ATU-nun Fizika-kimya korpusunun akt zalında tədbir keçirilib. Gənclər Fondunun nümayəndəsi Zülfüyyə Yaqubova layihə haqqında tələbələrə ətraflı məlumat verib. Təqdimatdan sonra tələbələrin sualları cavablandırılıb. Müsabiqə qaliblərinin 2021-2022 və ya 2022-2023-cü tədris illərində təhsil haqqı xərclərinin qarşılanması nəzərdə tutulub. Qiymətləndirmə zamanı iştirakçının davamiyyət və akademik göstəriciləri, yerli və beynəlxalq miqyasda əldə etdiyi nailiyyətlər, sosial həssaslıq dərəcəsi və ictimai fəallığı əsas meyar olaraq götürüləcək.

Mülki müdafiə qüvvələrinin hazırlıq səviyyəsi yoxlanılıb

Oktyabrın 25-də Azərbaycan Tibb Universitetinin Mülki müdafiə (MM) qüvvələrinin xəbərdarlıq və toplanış məşqi keçirilib.

Məşqin əsas məqsədi xəbərdarlıq sisteminin vəziyyətinin yoxlanılması, MM qüvvələrinin şəxsi heyətinə xəbərdarlıq və toplanış üzrə vərdişlərin aşılanmasıdır.

Mülki Müdafiə Qərargahının rəisi Firdovsi Məmmədov toplanışda iştirak edənlərin say tərkibi, onların yangın təhlükəsizliyi qaydalarını necə mənimsəmələri ilə maraqlanıb, lazımi təlimat və göstərişlərini verib.

MM qüvvələrinin manqa və mühafizə dəstələri məşq zamanı simulyasiya edilmiş yangının söndürülməsində iştirak edib, qarşıya qoyulmuş məqsədə nail olublar. Məşq uğurla başa çatıb.

Cenevrədə Ümumdünya Stomatoloji Federasiyasının parlament iclasları keçirilib

Azərbaycan Stomatoloji Assosiasiyasının nümayəndə heyəti çoxsaylı tədbirlərdə iştirak edib

◆ Bu yaxınlarda İsveçrənin Cenevrə şəhərində Ümumdünya Stomatoloji Federasiyasının (World Dental Federation - FDI) parlament iclasları (World Dental Parliament) keçirilib. Bu sırada Baş Assambleyanın A və B iclasları, həmçinin Elm, Təhsil, Stomatoloji Təcrübə, İctimai Səhiyyə, Üzvləri Əlaqələndirmə və Dəstək komitələrinin, eləcə də Dünya Ağız Sağlamlığı Günü üzrə heyətin yığıncaqları və digər tədbirlər baş tutub.

Azərbaycan Stomatoloji Assosiasiyasının (ASA) prezidenti, Tibb Universitetinin Uşaq stomatologiyası kafedrasının müdiri, dr.professor Rəna Əliyeva və beynəlxalq işlər üzrə əlaqələndirici dr. Nərimin Feyzullayeva 74 ölkədən 400-dən çox nümayəndənin qatıldığı bu tədbirlərdə ölkəmizi təmsil ediblər.

Açılış mərasimində çıxış edən FDI-nin prezidenti, dr.professor İhsane Ben Yahya dünyanı öz

ağuşuna alan COVID-19 pandemiyasının ardınca yenidən üz-üzə iclasların keçirilməsindən sevinicini çatdırıb, hər kəsə uğurlar arzulayıb.

Sonra Baş Assambleyanın A iclası keçirilib və müasir stomatologiyanın aktual problemlərinə dair "Bioaktiv bərpaedici materiallar", "Noma – həyatları qurtarmaq üçün profilaktika oluna bilən xəstəliyin aradan qaldırılması", "İdman stomatologiyasında pro-

filaktika" və digər mövzularda bir sıra bəyanatlar qəbul olunub. Azərbaycan Stomatoloji Assosiasiyasının nümayəndə heyəti bütün parlament üzvlərinə əvvəlcədən göndərilmiş bu bəyanatların ilkin mətnləri ilə bağlı öz təkliflərini verərək onların qəbul olunmasında fəal iştirak edib.

Baş Assambleya iclaslarının

digər məqsədi FDI-nin Şura və komitə üzvlərinin təyin edilməsi idi. Bu məqsədlə namizədlər öz məruzələri ilə çıxış edib və B iclası zamanı seçkilər baş tutub.

Ümumdünya Stomatoloji Federasiyasının Parlamentinin vacib hissəsi olan Açıq Forum dünyanın hər yerindən dəlillər üzərində qurulmuş tədqiqatlar əsasında FDI-nin hazırladığı yeni tövsiyələrin müzakirələrinə həsr olunub. Müzakirələr zamanı xüsusi diqqət gündən-günə artan tütün məmulatlarından istifadəyə, bunun fonunda sağlamlıqda yaranan

fəsadlara və bu vərdişin hansı üsullarla aradan qaldırılması ol-duğuna yönəlib. Tədbirin önəmli məqamlarından biri isə Ağız sağlamlığı strategiyasının qəbul edilməsi olub.

Keçirilən digər tədbirlər çərçivəsində təşkil olunan "Yaşlanan əhali" iclasının yaşlı əhaliyə ağız sağlamlığı və "Dünya Qadın Stomatoloqları" (Women Dentists Worldwide) iclasının qadın stomatoloqların üzlaşdığı problemlər mövzuları böyük marağa səbəb olub.

Daha sonra bu il keçirilmiş "20 mart – Dünya Ağız Sağlamlığı Günü" çərçivəsində təşkil edilmiş tədbirlərin hesabatları təqdim olunub və 2023-cü ilin eyniadlı kampaniyasına start verilib. Qeyd edək ki, Azərbaycan Stomatoloji Assosiasiyası da bu kampaniya çərçivəsində ölkədaxili tədbirlər keçirib və bu tədbirlərin hesabatlarını müvafiq olaraq təqdim edib.

Tədbirlərin sonunda FDI prezidenti hər kəsi 2023-cü ilin sentyabr ayında Avstraliyanın Sidney şəhərində keçiriləcək FDI Ümumdünya Stomatoloji Konqresinə dəvət edib.

Hematologiyaya dair yeniliklər İstanbulda müzakirə olunub

ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasının Hematologiya şöbəsinin müdiri Şəhla Şabanova bu günlərdə Türkiyənin İstanbul şəhərində keçirilən XIII Avrasiya Hematologiya və Onkologiya Konqresində (Eurasian Hematology Oncology Congress - EHO) iştirak edib.

Konfrans hematologiyaya dair ən son müalicə və diaqnostika prinsiplərini əhatə edirdi. Tədbirdə Türkiyə, Avropa ölkələri və ABŞ-dən olan tanınmış hematoloqların çıxışları, fikir mübadiləsi böyük maraqla dinlənilib.

Bu sahədə ən son diaqnostika və müalicə prinsipləri, malign (bədaxssəli) hematoloji və digər xəstəliklərin müasir təsnifatı, həmçinin müalicə taktikaları diqqət mərkəzinə gətirilib. Eləcə də qan sisteminin bədaxssəli xəstəliklərində kimyəvi terapiya ilə birgə

hədəfə yönəlik müalicə, sümükliliyi nəqli və son illərdə aktual olan İmmunoterapiya - CAR T cell müalicəsinin üstünlükləri müzakirə edilib.

Çıxışlarda vurğulanı ki, hematologiya ixtisası üzrə davamlı tibbi təhsildə EHO-un yeri dənılmazdır. Diqqətə çatdırılıb ki, bu cür konfranslar artıq 10 ildən çoxdur ki, mütəmadi təşkil olunur. O da bildirilib ki, müzakirə edilən yeniliklər sonradan istər Azərbaycanda, istərsə də digər ölkələrdə hematoloji xəstələrin müalicəsində uğurla tətbiq edilir.

Sonda konfrans iştirakçıları sertifikatlarla və davamlı tibbi təhsil (DDT) kredit balları ilə təltif olublar.

İnsultdan heç kim sığortalananmayıb

Beyin-damar xəstəlikləri dünyada ağır əlilliyin əsas səbəblərindən biridir

"Beyin qan dövranının kəskin pozulmaları (insult) vacib tibbi-sosial problemlərdən biridir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) məlumatına görə, beyin-damar xəstəliklərindən ölüm sayı ürək-damar xəstəlikləri və bədaxssəli yeni törəmələrdən sonra üçüncü, bir sıra ölkələrdə isə ikinci yerdədir. Bu məqsədlə də 2006-cı ildən ÜST-ün təşəbbüsü ilə hər il oktyabrın 29-u Ümumdünya İnsult Günü kimi qeyd olunur". Bunu Azərbaycan Tibb Universitetinin "Təbib" qəzetinə açıqlamasında universitetin Tədris Terapevtik Klinikasının Nevrologiya şöbəsinin müdiri, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Aygün Musayeva deyib.

hissəsi 65 yaşdan yuxarı insanlarda baş verir. İnsultun kliniki əlamətləri ümumbeyin və ocaqlı nevroloji simptomlarla özünü büruzə verir. Ümumbeyin əlamətləri huşun müxtəlif növ pozulmaları olan yuxululuq, sopor, koma və ya əksinə, psixomotor oyanıqlıq, zaman və məkan oriyentasiyanın pozulması şəklində təzahür edə bilər. Şiddətli baş ağrısı, ürəkbulanma, qusma və başgicəllənmə ilə müşayiət oluna bilər.

A.Musayeva əlavə edib ki, işemik insultun kliniki üçün daha çox ocaqlı əlamətlər üstünlüyü xasdır. Bu isə beyin hansı hissəsinin qan təchizatının pozulmasından asılı olaraq müəyyən edilir: "Beynin müəyyən nahiyələrini təmin edən damarların zədələnməsindən asılı olaraq yaranan insult ətraflarda hərəkətlərin pozulmasına, hissi pozulmalara, nitq və görmə qabiliyyətinin korlanması, qeyri-sabit yerləşmə, müvazinət itkisinə səbəb ola bilər. İnsult baş verdikdə, xəstənin tez bir zamanda xəstəxanaya çatdırılması onun üçün əhəmiyyəti var". Müsahibimizin sözlərinə görə, bunun üçün FAST testi mövcuddur ki, o, insultun baş verməsini təyin etmək və xəstəni təcili yardıma zamanında çatdırmaq üçün əhəmiyyətli öyrədir:

F (face) – üzün və ya ağız bucağının əyilməsi, A (arm) - xəstənin əlində və ayağında (yaxud yalnız əldə, yalnız ayaqda) qəflətən yaranan zəiflik və ya hərəkətsizlik, S (speech) - nitqin aydınlığının pozulması və ya olmaması, T (time) - dərhal, vaxt itirmədən təcili yardıma müraciət etmək.

Əməkdaşımız "Ginekologiyada mübahisəli məsələlər" konqresində çıxış edib

Oktyabrın 22-23-də Müasir Davamlı Tibb Təhsili proqramlarına əsasən, Səhiyyə Nazirliyinin, İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Ginekologiyada mübahisəli məsələlər" konqresi keçirilib.

Konqresdə ATU-nun I Məmalıq və ginekologiya kafedrasının assistenti, t.ü.f.d. Sevinc İsmayılovanın "Hamiləlik dövründə anormal servikal sitologiya: aparılma taktikası" mövzusunda məruzəsi də dinlənilib. Hər il dünyada 604 mindən çox xəstəyə uşaqlıq boynunun xəstəlikdən dünyasını dəyişdiyini söyləyən məruzəçi qeyd edib ki, hamiləlik zamanı reproduktiv orqanların şiş xəstəlikləri arasında uşaqlıq boynu xəstəliyi 1-ci yeri tutur. Həmçinin hamiləlik zamanı servikal xəstəliyin rastgəlmə tezliyi 10000 hamiləyə 1-13 nəfər təşkil edir və orta yaş 30-dur.

S.İsmayılova 2020-ci ildə Azərbaycanda uşaqlıq boynu xəstəliyi diaqnozunun 447 qadına qoyulduğunu, bu patologiyadan ölüm sayının 240 olduğunu bildirib. Onun sözlərinə görə, HPV infeksiyasının və anormal PAP-yaxmalarının rastgəlmə tezliyi hamilələrdə və

hamilə olmayan qadınlarda eynidir.

Preqravidar dövrdə və ya hamilənin qadın məsləhətxanasında qeydiyyatı zamanı sitoloji skriningin aparılmasının vacibliyinə də toxunan məruzəçi, ölkəmizdə bu skriningin kliniki protokollara salınmasını məqsəduşğun hesab edir.

Məruzədə o da vurğulanı ki, sitoloji, kolposkopik və histoloji nəticələrin interpretasiyası zamanı hamiləlikdə uşaqlıq boynunda baş verə bilən struktur-morfoloji dəyişikliklər nəzərə alınmalıdır. Ona görə də bu müayinələr təcrübəli mütəxəssislər tərəfindən aparılmalıdır.

Bundan əlavə, hamiləlikdə uşaqlıq boynunun displastik zədələnmələrinin progressivləşmə sürəti və invaziv karsinomaların inkişaf riskinin çox aşağı olmasını nəzərə alaraq, bu dövrdə konservativ tak-

tikaya üstünlük verilməlidir. Cərrahi müdaxilənin isə yalnız uşaqlıq boynu xəstəliyinə şübhə olduqda aparılması tövsiyə olunur. Əgər uşaqlıq boynu xəstəliyi diaqnozu təsdiqlənmərsə, yekun diaqnostik və müalicə tədbirləri doğuşdan sonrakı dövrdə aparılmalıdır.

Konqresdə professorlar Acar Koç, İslam Mahalov, Nejat Özgül, Coşkun Salman, Firat Ortaç, Murat Dede, İlkan Dunder, dosent Salih Taşkin, uzman dr. Məhəməd Qəmbərov, t.ü.f.d. Turab Cənbəyov və t.ü.f.d. Sədi Allahverdiyev iştirak ediblər.

Dünya hərbi tarixində öz yeri olan qələbəmiz

Azərbaycan xalqının ümummilliyet lideri Heydər Əliyev: "Mən ona özüm qədər inanıram"

XX əsr 80-ci illərin sonu, 90-cı illərin əvvəllərində namərd qonşularımız tərəfindən xalqımızın başına gətirilən müsibətlər, daşnakların öz havadarlarının köməyi ilə ərazilərimizi işğal etməsi hər bir vətəndaşımızın qəlbini qısqac hissi ilə alovlandırır. Xalqın tələbi ilə ölkə rəhbərlərinə dəvət olunmuş ümummilliyet liderimiz Heydər Əliyev keçmiş iqtidarın səriştəsiz fəaliyyəti nəticəsində ortaya çıxmış problemlərlə qarşılaşmışdı. Böyük müdriklilik və nəhəng səylər sayəsində ulu öndər bu problemlərin əksəriyyətini aradan qaldırmağı bacardı.

2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmiş İlham Əliyev ata vəsiyyətini – ümummilliyet liderin "inanıram ki, mənım axıra çatdırı bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işlərinizi köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram" – sözlərini doğruldaq, ölkəmizin inkişafı yolunda gecə-gündüz çalışmaqda başladı. Bütün sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğu sahəsində də nəhəng işlər görüldü. Və nəhayət, o gün yetişdi. 2020-ci ilin payızında Müzəffər Ali Baş komandanın rəhbərliyi ilə qəhrəman Azərbaycan ordusu torpaqlarımızı düşmən caynağından azad etdi. Gələcək nəsillər tariximizin bu şanlı səhifəsini həmişə fəxrle qeyd edəcəklər.

44 günlük Vətən müharibəsi zamanı ordumuzun həyata keçirdiyi uğurlu döyüş əməliyyatları dünya hərbi sənətinə yeniliklər bəxş etdi. Mülki əhaliyə ziyan vurmada

aparılan hərbi əməliyyatlar barədə hələ uzun müddət danışılacaq, böyük epopeyalar, filmlər, əsərlər yaranacaq.

Aradan iki il keçməsinə baxmayaraq, II Qarabağ müharibəsi beynəlxalq ekspertlərin və dünyanın aparıcı ordularının hərbi mütəxəssislərinin diqqət mərkəzindədir. Təsədüfi deyil ki, NATO generalları bizim uğurlarımızı araşdırır, vacib islahatlar həyata keçirir, zəruri yeniliklərin tətbiq edilməsi barədə qərarlar verirlər. Azərbaycanla Ermənistan arasında gedən müharibənin nəticələri hələ də təhlil olunmaqdadır. Bu gün ABŞ dünyada hərbi PUA-lar sahəsində vahid lider deyil. Qərb ekspertləri Azərbaycan Ordusunun bu müharibədə inamı qələbəsinin, əsasən, pilotsuz aparatlardan istifadə ilə şərtləndiyini qeyd edirlər. Lakin müharibə ilə bağlı Qərbin məşhur generallarının belə görə bilmədiyi unikal vəziyyətlər, dramatik situasiyalar və Azərbaycan xalqının genetik

yaddaşından qaynaqlanan psixoloji amillər, o cümlədən fərdi igidlik hadisələri mövcuddur. Eyni zamanda, Prezident İlham Əliyev kimi sərkərdənin ön cəbhədə və siyasi səhnələrdə saysız rəqiblərlə döyüşərək qalib gəlməsi müharibənin aqibətində həlledici rol oynadı.

Bu gün şanlı zəfərin iki illiyini qeyd edən xalqımızın alını açıqdır. Bu gün hər bir insanımız fərəh və qürur hissi keçirir. Erməni mifini birdəfəlik darmadağın edən qaldıran qəhrəman Azərbaycan ordusu hazırda ölkə sərhədlərinin təmizlənməsi və qorunması ilə məşğuldur. Xalqımız və dövlətimiz ölkə başçısının rəhbərliyi altında azad olunmuş ərazilərdə quruculuq işlərinə başlayıb. Artıq bir çox yerlərdə böyük tikinti layihələri həyata keçirilir, Qarabağa böyük qayıdışın əsası qoyulub. Eyni zamanda, hər bir vətəndaşımız qədim Azərbaycan torpaqları olan İrəvan, Göyçə, Zəngəzur barədə düşünməli, bu istiqamətdə özərinə düşən vəzifələrini yerinə yetirməlidir.

Bu gün Azərbaycan qlobal məsələlərdə ciddi təsir gücünə malik ölkədir. Onun lideri cənab İlham Əliyev isə Avropada və dünyanın digər yerlərində böyük hörmətlə qarşılanan müdrik dövlət xadimidir. Son illərdə Prezidentin təşəbbüsləri ölkəmizin geosiyasi çəkisini xeyli artıraraq, beynəlxalq aləmdə əlaqələrimiz daha da in-

Zəfər Günü

kişaf edib.

İki il öncəyə qayıtsaq, deyə bilərik ki, Azərbaycan xalqı Vətən müharibəsində həm Ali Baş Komandanın rəşadətindən, uzaqgörənliyindən ilhamlandı, həm də tarixi köklərindən boy verən qəhrəman gənclərimiz zirvələrə ucalan igidliklərə imza atdı. Qələbənin əldə edilməsində ən vacib məqam xalqımızın tarixi ədaləti bərpa etmək, azğın düşməni işğal dövründə vəhşicəsinə dağıtdığı əzəli torpaqlarımızdan qovmaq qətiyyəti idi. Bütün Azərbaycan birləşdi, Dəmir Yumruqla düşməne zərbə endirdi və beynəlxalq ictimaiyyətin 30 ildə bacarmadığını 44 gündə reallaşdıraraq, öz gücünü təkə Ermənistanə yox, bütün dünyaya sübut etdi!

Vətən müharibəsinin ildönümü günlərində şəhidlərimizin xatirəsini ehtiramla anır, qazilərimizə cansağlığı diləyirik!

Qoşqar ƏLİYEV
*İctimai fənlər kafedrasının
müdiri, professor*

Gözün aydın, Azərbaycan,
Qürurlanaq bu gün gərəkdir.
Xalqıma zəfər yaraşır,
Bu Zəfər Günü'nün mübarək!

Tarixə yazılan bu gün
Qələbə günüdür gerçək.
Dostlar şad olur ürəkdən,
Bu Zəfər Günü'nün mübarək!

Qələbəyə yetmək üçün
Otuz il gözlədin, Vətən.
Müzəffər komandanınla
Bu möhtəşəm qələbənə
Qırxdörd günə qazandın sən,
Bu Zəfər Günü'nün mübarək!

Biz borcluyuq, Ana Vətən,
İgid, cəsur qazilərə.
Ehtiramla baş əyirik
Candan keçən şəhidlərə,
Bu Zəfər Günü'nün mübarək!

Mirzamin MUXTAROV,
*Yoluxucu xəstəliklər
kafedrasının dosenti*

1997-ci ildən etibarən hər il oktyabrın 20-si Ümumdünya Osteoporozla Mübarizə Günü kimi qeyd edilir. Həmin tarix Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) təşəbbüsü ilə profilaktika, diaqnostika və metabolik sümük xəstəliklərinin müalicəsi haqqında cəmiyyəti məlumatlandırmaq məqsədilə təsis olunub.

Xəstəlik haqda məlumat verən Səhiyyə Nazirliyinin mütəxəssis-eksperti, ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasının cərrah-əndokrinoloqu Azər Hümətov bildirib ki, bərk asqıranda döş qəfəsində, kürəkdə ağrı hiss olunur. "Araşdırma zamanı məlum olur ki, fəqərədə sıxlıq yaranıb. Sümük üzərinə normadan artıq yük düşüb. Bu da insanda sümüklərin qırıqlarına daha tez rast gəlməyə gətirib çıxarır. Boyunda sümüyün sınığı osteoporoz xəstəliyinin çox ağır formalarından biridir. Odu ki, bu cür məqamlara diqqət etmək lazımdır".

Osteoporoz. Onun qarşısını almaq mümkün olmasa da...

Mütəxəssis deyir ki, qidalanmaya diqqət və aktiv həyat tərzini ləngitmək mümkündür

Mütəxəssisin sözlərinə görə, osteoporoz - sümük toxumasının zədələnməyə məruz qalması, sümüklərin deformasiyası və sınığı ilə nəticələnən metabolik xəstəlikdir. Bir qayda olaraq tədricən yaranır və zaman keçdikcə inkişaf edir: "Osteoporoz heç bir sərhəd tanımadan artan qlobal problemdir. ÜST-ün məlumatına görə, xəstəlik yayılma dərəcəsinə görə ürək-damar, onkoloji və şəkərli diabet xəstəliklərindən sonra infeksiyasız xəstəliklərin sırasında dördüncü yeri tutur. Statistika görə, 45 yaşdan sonra kişilərə nisbətən, qadınlarda bu xəstəliyə rast gəlinmə ehtimalı daha yüksəkdir. Dünyada bu yaşdan sonra hər üç qadınlardan biri osteoporozdan əziyyət çəkir. Başlanğıc mərhələdə osteoporoz qətiyyətlə özləni bürüzə vermür, hətta onun başlanmasından on il keçəndən sonra da orqanizmdə gedən dəyişikliklərdən xəbərdar tutmaq olmur. Sümük kütləsinin azalması ağrılı müşahidə olunmur və bəzən küreyin aşağı hissəsində sızltılar əmələ gəlir. Problemin nəticəsi olaraq sümük qatı eriyir və davamlı sınıqlarla müşahidə olunur".

Həkim deyir ki, sümük eriməsinin miqdarı dördüncü qatında güclü osteoporoz başlayır. Xəstəliyin fəsadları olaraq fəqərələrin deformasiyası, hərəkət vaxtı artan bel ağrısı, sümüklərin çoxlu sınıqları meydana çıxır: "Osteo-

porozu xəstənin ümumi rentgeni əsasında müəyyən etmək olur. Osteoporoz təbii fizioloji prosesdir və onun qarşısını almaq, onu dayandırmaq mümkün deyil. Lakin osteoporozun inkişafını ləngitmək mümkündür. Bunun üçün qidalanmada kalsium və D vitamininin payını artırmaq, daha hərəkətli olmaq, bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olmaq lazımdır".

A. Hümətov osteoporozun profilaktikası üçün, ilk növbədə, artıq çəkidən xilas olmağın vacibliyini qeyd edib: "Artıq çəki bir çox

xəstəliklərin risk faktoruna daxildir. Bəzi hallarda artıq çəki fəqərələrin yükünü artırır. Xəstəliyin inkişafının qarşısını almaq üçün həkimin təyini etdiyi tibbi vasitələrlə yanaşı, dayaq-hərəkət sisteminin yığılıb-açılmasına yönələn müalicəvi gimnastik hərəkətlər də məsləhət görülür. Zülal tərkibli məhsullardan daha çox istifadə edilməsi, pəhrizə əməl olunması, süd, yumurta, balıq məhsulları və meyvə-tərəvəzlərə üstünlük verilməsi, duzlu və etli qidaların minimuma endirilməsi, zərərli vərdişlərdən uzaq

durmaq, eləcə də aktiv həyat tərzini vaxtaşırı Günəş şüaları qəbul etmək bu xəstəliyin inkişafını ləngidir. Osteoporoz genetik deyil, yaşla bağlı yaranan bir problemdir. Sümük eriməsinin təsbit edilmə sıklığı yaşla yanaşı, qadınlarda daha yüksəkdir. Estrogenlər - qalxanvarı vəz hormonunun antaqonistidir. Bu hormon qanda kalsiumu artırır və o artıqca, sümüklərdən kalsiumun çıxması baş verir. Estrogenlərin səviyyəsi azaldıqca, bu proses daha da sürətlənir".

Magistr Humay Həsənova osteoporoz xəstəliyindən danışır

Hər il oktyabrın 20-i Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının təşəbbüsü ilə Osteoporozla Mübarizə Günü kimi qeyd edilir. Bu münasibətlə Azərbaycan Tibb Universitetinin Bioloji kimya kafedrasında tədbir keçirilib.

Tədbirdə kafedranın müdiri, professor Gülnarə Əzizova çıxış edib. Bildirib ki, osteoporoz xəstəliyi dünyada geniş yayılmış xəstəliklərdən hesab olunur və insanların əhəmiyyəti ilə nəticələnə bilər: "Bu istiqamətdə kafedramızda da elmi araşdırmalar aparılır. "Osteoporoz zamanı biokimyəvi göstəricilərin dəyişməsi" mövzusunda kafedranın magistri Humay Həsənova çıxış edəcək".

H. Həsənova osteoporoz xəstəliyi

barədə tədbir iştirakçılarına ümumi məlumat verib, xəstəliyin yaranma səbəblərindən danışdı. Bildirib ki, adətən xəstəlik sümük toxumasının metabolik pozğunluğu nəticəsində yaranır. Daha sonra sümük həcminin azalması müşahidə olunur. Bunun da nəticəsində sümüyün kövrəkliyi artır".

Sümüklərin əyilmə və qırılması ilə müşahidə olunan xəstəliyin profilaktikası barədə məlumat verən H. Həsənova adətən xəstəliyin "lal epidemiyası" adlandırıldığını da qeyd edib, müalicə yollarından söhbət açıb. Tədbirin sonunda H. Həsənova mövzuya dair sualları geniş şəkildə cavablandırdı.

Oğlanlar qızlardan daha çox kəkələyir

Ağır psixoloji travmalar, o cümlədən güclü qorxu, ifrat sevinc hissi kəkələməni artıran başlıca səbəblərdir

Bütün dünyada qeyd olunan əlamətdar günlər var ki, bu ənənə tibb sahəsinə də aiddir. Ancaq tibbdə hansısa günün qeyd olunması tarixi baxımdan deyil, daha çox diqqəti mövcud problemə yönəltmək baxımından əhəmiyyətlidir. Belə günlərdən biri də 1998-ci ildən başlayaraq hər il oktyabrın 22-də qeyd olunan Beynəlxalq Kəkələyənlər Günüdür.

Son illərdə kəkələmə hallarının xüsusilə uşaqlar arasında artdığını nəzərə alaraq, bu haqda valideynlərə, əsasən də gənc valideynlərə maarifləndirmə məqsədilə qısa məlumat verməyi lazım bildik və mütəxəssisə müraciət etdik.

ATU-nun Nevrologiya kafedrasının assistenti, həkim-nevroloq İsa Alşanov kəkələmənin artikulyasiya aparatının nitq aktının formalaşmasında iştirak edən əzələlərinin funksional və ya orqanik genezi qıcolmaları səbəbindən baş verdiyini dedi. Bildirdi ki, dünya əhalisinin təxminən 1 faizinin əziyyət çəkdiyi kəkələmə səslərin, hecaların və sözlərin uzadılması, danışmada tez-tez fasilələrin olması ilə müşahidə edilən nitq qüsurdur. Onun sözlərinə görə, ən çox 2-6 yaş arasında inkişaf edən kəkələməyə qızlarla müqayisədə daha çox oğlanlarda rast gəlinir.

Həkim-nevroloq kəkələməyə gətirib çıxaran əsas amillərdən danışaraq qeyd etdi ki, ağır psixoloji travmalar, o cümlədən güclü qorxu, ifrat sevinc hissi və s. kəkələməni artıran başlıca səbəblərdir. Eyni zamanda insan psixikasına mənfi təsir edən uzunmüddətli patoloji vəziyyətlər, uşağın baş beyin funksiyalarının müxtəlif səbəbli doğuş zədələri, hipoksiya, asfiksiya, beyin silklənmələri və digər pozulma halları da adçıkilən nitq qüsurlarına səbəb ola bilər.

Müsaibimiz uşağın bəzən də özünü kəkələyən ailə üzvünə və ya ünsiyyətdə olduğu digər kəkələyən uşağa bənzədiyini, imitasiya etdiyini söylədi. Onu da vurğuladı ki, kəkələyən uşaqlar bağçada, məktəbdə, eləcə də digər kollektivlərdə həmyaşıdları ilə ünsiyyətdə olarkən

müəyyən problemlərlə qarşılaşırlar. Bu da onların həyat tərzinə, xüsusən də davranışına, xasiyyətinə və rəftarına mənfi təsir göstərir: "Belə ki, kəkələyən uşaqlar ünsiyyətdən çəkinir, özünü qapanmaya, tək qalmağa, hətta təcavüzkarlığa meyilli olurlar. Ən başlıcası isə, danışmağa həvəs göstərmirlər, ünsiyyətdən qaçırlar. Onlarda loqofobiya inkişaf edir. Ona görə də valideynlər

övladlarının kəkələdiyini hiss etdikləri andan pediaatra, ilk növbədə uşaq nevroloquna müraciət etsələr, problem böyüməz və nəticədə kəkələmə aradan qalxar".

Müalicənin daha effektiv olması üçün uşaq nevroloqu, psixoloq və loqopedin əlaqəli işləməsinin vacibliyinə toxunan həkim, diaqnoz vaxtında qoyulduqda və müalicə düzgün aparıldıqda, tam sağalmaya nail olmağın mümkünliyünü diqqətə çatdırdı.

Xatırladaq ki, kəkələmədən əziyyət çəkən ingilis siyasi və dövlət xadimi, nətiq və yazıçı Uinston Çerçil, kino aktrisası, müğənni və model Merilin Monro, məşhur fizik, riyaziyyatçı, astronom və kimyaçı alim İsaak Nyuton və nitq qüsurlu digər tarixi şəxsiyyətlər özlərini ifadə etməyi bacarıblar.

Tələbələrımız Akademik Milli Dram Teatrında

Akademik Milli Dram Teatrında səhnəyə qoyulan "Ah, bu uzun sevdə yolu" tamaşasına Azərbaycan Tibb Universitetinin Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsi tələbələr üçün 100 hədiyyə bileti təşkil edib.

olacağını bildirib. Komitənin nəzdində fəaliyyət göstərən Teatr klubunun sədri Dilbər Rahim və idarə heyətindən Elbəy Cabbarlı, Şəfa Qarayevanın təşkilatçılığı ilə artıq silsilə halını almaqda olan ikinci görüş baş tutub.

ATU THİK sədri Qoşqar İsmayilov bildirib ki, komitə tələbələrin həm sosial həyatını, həm də ictimai aktivliyini daim diqqətdə saxlayır. Tələbələrin bu tip tədbirlərdə iştirakı onların hərtərəfli inkişafı və dünyagörüşü üçün vacibdir.

O, bu tip tədbirlərin davamlı

Tələbələr tamaşadan sonra üçüncü görüş barədə maraqlanaraq, müsbət fikirlərini səsləndiriblər.

ATU THİK tələbələrin asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri üçün "Teatr görüşləri" layihəsinə və eləcə də digər klub və layihə planlarını hər ay təkmilləşdirir.

Rezidentin seminarı maraqla qarşılanıb

ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasında "Ağciyər arteriyasının tromboemboliyası" mövzusunda seminar keçirilib. Seminarda klinikanın müalicə işləri üzrə direktor müavini Fəridə Hacıyeva, həkimlər və rezidentlər iştirak edib.

Tədbirdə çıxış edən rezident Nərgiz Səttarova xəstəlik, onun diaqnostikası və müalicəsi haqqında ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, aşağı ətraflarda

dərin venaların trombozu və onunla əlaqədar baş verən ağciyər arteriyasının tromboemboliyası müxtəlif profilli stasionarlarda ölümün ən çox rast gəlinən səbəblərindəndir.

Onun sözlərinə görə, patoloji anatomik təşrihlər zamanı ölüm səbəbləri arasında ağciyər arteriyasının tromboemboliyası 2-15% hallarda qeydə alınır. Xəstələrin 70%-dən çoxunda ağciyər arteriyasının tromboemboliyası diaqnozu ölümdən sonra qoyulur. Həkim dərin venaların trombozunun (DVT) ən təhlükəli ağırlaşmasının ağciyər arteriyasının tromboemboliyası olduğunu da diqqətə çatdırıb.

Daha sonra klinikaya müraciət edən və müalicə alan 61 yaşlı qadın xəstənin analizlərinin nəticələri, onların təhlili və müalicə prosesi barədə ətraflı məlumat verilib.

Sonda N.Səttarova tərəfindən iştirakçıların sualları cavablandırılıb, mövzu ətrafında geniş müzakirələr aparılıb.

Etibarsız sayılır

Məmmədova Səidə Teyfur qızı (qrup 617A3); Həşimova Çiçək İlham qızı (qrup 419R1b); Ceylan Oyan (qrup 317A34); Həbibova Aşən Ceyhun qızı (qrup 219A1a); Cəfərov Qulaməli Ülfət oğlu (qrup 617A1); Aynaz Chavoshizadeh (qrup 219A1b); Elham Bayrami (qrup 219A1b); Sadıxova Ləman Səbuh qızı (qrup 122R2b); Albayrak Zeynep Sena (qrup 219A4b); Abdullayev Əli Mehman oğlu (qrup 221A7b); Hüseynova Leyla Bəxtiyar qızı (qrup 220A10b); Şixəliyev Hikmət Müsənnif oğlu (qrup 717A6); Abdullayeva Aşən Azər qızının (qrup 118A10a) tələbə bileti, Gözdə İlayda Aluç (qrup 317A2ç); Qamza Dilara Aluç (qrup 317A3ç); Şahin Fergan Ünal oğlunun (tələbə kontingentində qalan məzun) müvəffəqiyyət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Allah rəhmət eləsin!

Ailə təbabəti kafedrasının əməkdaşları kafedranın assistenti Salihova Kamilə Mustafa qızına qardaşı

Salihov Elçin Mustafa oğlunun

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

II Uşaq xəstəlikləri kafedrasının kollektivi kafedranın dosenti Fatimə Seyidbəyovaya atası

Oktay Seyidbəyovun

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının kollektivi kafedranın baş müəllimi Ülvyyə xanıma qayınanası

Firuzə xanımın

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ETM-in kollektivi iş yoldaşları Aləmzar Rüstəmovaya bacısı

Qələmzar Novruzovanın

vaxtsiz vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ATU Debat Klubunun XXIII daxili turniri keçirilib

Azərbaycan Tibb Universiteti Tələbə Həmkarlar İttifaqı və Vətəndaş Cəmiyyətində Debat İctimai Birliyinin dəstəyi ilə 15-16 oktyabr tarixində ATU Debat Klubunun XXIII daxili turniri keçirilib.

Açılış mərasimində tələbələr və Debat Klubunun üzvləri tədbirin təşkilinə göstərdiyi dəstəyə görə ATU Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri Qoşqar İsmayilova öz təşəkkürlərini bildiriblər. Qeyd olunub ki, bu dəstək onları daha da həvəsləndirir və gələcəkdə həm universitetimizi, həm də ölkəmizi beynəlxalq tədbirlərdə təmsil etmək üçün stimulyar yaradır.

23 komandanın iştirak etdiyi daxili turnirin finalında təsdiq mövqədə "Women hahaha", inkar mövqədə isə "Danışır opponent" komandaları qarşı-qarşıya gəliblər. Hakimlərin yekdil qərarına əsasən, "Danışır opponent"

komandası qalib elan olunub. Turnirin ən yaxşı nəticələri isə aşağıdakı tələbələr seçilib:

1. Sevinc Məmmədova
2. Fidan Rəhmanlı
3. Nuray Babakışiyeva
4. Aydın Çələbi
5. Nuray Mahmudova
6. Sevdə Rəsulova, Rəvan Novruzov, Aytac Rzayeva
7. Saleh Səmədov, Məkkə Qədimzadə, Jalə İbrahimova
8. Leyla Əhmədova
9. Şəbnəm Cabbarlı
10. Fidan Məmmədli, Çimnaz Aliyeva.

ATU THİK turnirdə iştirak edən bütün tələbələrə uğurlar arzu edir.